

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Ügyszám: III/ 0 1 8 6 9 - 0 / 2023

Érkezett: 2023 SZEPT 0 4.

Érkezés módja

Fővárosi Törvényszék**Az ügy száma:**

105.K.700.377/2023/17.

A felperes:**A felperes képviselője:****Az alperes:****Az alperes képviselője:****A per tárgya:**

végrehajtói szolgálat folyamatosságának megállapításával

V é g z é s

A bíróság indítványozza az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján annak Alkotmánybíróság általi megállapítását, hogy a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 297. § (1) bekezdése első mondatának „– a 234/A. §-ban foglalt kivétellel –” szövegrésze ellentétes az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdésével, valamint a jogszabályi rendelkezés e szövegrészenek megsemmisítését az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés a) pontja alapján, továbbá a szövegrész alkalmazhatóságának kizárását a Fővárosi Törvényszék előtt 105.K.700.377/2023. számon folyamatban lévő perben.

Másodlagosan a bíróság indítványozza, hogy az Alkotmánybíróság a Vht. 297. § (1) bekezdés első mondata „– a 234/A. §-ban foglalt kivétellel –” szövegrészenek alkalmazhatóságát zárja ki a Fővárosi Törvényszék előtt 105.K.700.377/2023. számon folyamatban lévő perben.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

- [1] A 2014. június 1-től a Vht. 232. § (1) bekezdése alapján határozatlan időre önálló bírósági végrehajtónak kinevezett felperessel szemben a [REDACTED] Törvényszék Mellett Működő Bírósági Végrehajtói Fegyelmi Bíróság a 2016. augusztus 10-én jogerőre emelkedett [REDACTED] számú határozattal 5 rendbeli vétkes kötelességszegés miatt figyelmeztetést szabott ki és a felperest 50.000 forint pénzbírság megfizetésére kötelezte. A pénzbírságot a felperes 2016. augusztus 17-én megfizette.
- [2] A felperes 2022. november 29-én végrehajtói szolgálata folyamatosságának megállapítása iránti kérelmet terjesztett elő a Vht. 234/A. §-a alapján. Kérelmében előadta, hogy vele szemben fegyelmi eljárás nincs folyamatban, a jogerősen fegyelmi büntetéssel sújtott cselekményét akkor követte el, amikor a Vht. 234/A. §-a nem volt hatályban.
- [3] Az alperes a 2023. január 13-án kelt [REDACTED] számú határozatával a kérelmet a Vht. 234/A. § (1) bekezdése alapján elutasította, mert a megkeresésére a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar (MBVK; Kar) hivatali szerve által adott [REDACTED] számú tájékoztatásban foglaltakra figyelemmel megállapította, hogy a felperest 2015. szeptember 1-

jét követően egy alkalommal jogerősen olyan fegyelmi büntetéssel sújtották, amely súlyosabb figyelmeztetésnél, illetve írásbeli megrovásnál. Kiemelte, hogy a kérelem benyújtásakor hatályos jogszabályi rendelkezéseket köteles figyelembe venni, ezért a döntésére nem volt kihatással a felperes nyilatkozata, mely szerint a jogerősen fegyelmi büntetéssel sújtott cselekmény elkövetésekor a Vht. 234/A. §-a nem volt hatályban.

- [4] Az MBVK hivatali szervének [REDACTED] számú tájékoztatása – többek között – rögzíti, hogy a felperes vonatkozásában a végrehajtói névjegyzék nem tartalmaz fegyelmi büntetésre vonatkozó adatot, tekintettel arra, hogy a 2019. szeptember 9-én hatályban volt Vht. 297. § (1)-(2) bekezdései szerint a végrehajtóval szemben kiszabott fegyelmi büntetés törlésre került, míg az önálló bírósági végrehajtó intézkedése ellen benyújtott panaszügyek intézéséről, a panaszügyek felügyeletéről és a fegyelmi eljárások nyilvántartásáról szóló 10/2021. (X. 29.) SZTFH rendelet 9. §-a szerinti nyilvántartásban a végrehajtóra, mint fegyelmi eljárás alá vont személyre vonatkozóan nem kezel adatot.
- [5] A határozat ellen benyújtott keresetében a felperes kérte, hogy a bíróság kezdeményezze az Alkotmánybíróság eljárását a Vht. 297. § (1) bekezdése első mondatának „– a 234/A. §-ban foglalt kivétellel –” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése, valamint a jelen perben való alkalmazhatóságának kizárása iránt, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe és a XXIV. cikk (1) bekezdésébe ütközés miatt. Álláspontja szerint a Vht. 234/A. §-ának 2022. augusztus 1-től hatályos rendelkezése a korábbi fegyelmi büntetésének 2019. augusztus 10-én már megszűnt hátrányos jogkövetkezményeinek a végrehajtói szolgálat folyamatosságának megállapítása iránti eljárásban történő kötelező alkalmazásával számára jogvesztést eredményező változást, hátrányos jogkövetkezményt okozott a fennálló anyagi jogi – végrehajtói szolgálati – jogviszonyában. A Vht. 297. § (1) bekezdésének első mondatában a „– a 234/A. §-ban foglalt kivétellel –” szövegrész a hatálybalépését megelőzően keletkezett tényekhez fűz új, a korábban hatályos szabályozáshoz képest eltérő, hátrányosabb jogkövetkezményt azáltal, hogy a fegyelmi büntetés megszűnt hátrányos jogkövetkezményeit ismét alkalmazni rendeli, ami a végrehajtói szolgálati viszonyának megszűnését eredményezi. A kifogásolt rendelkezés visszaható hatályúnak, valamint az érintett jogalanyokra nézve szigorúbb, helyzetüket elnehezítő tartalmúnak minősül.
- [6] Az Alaptörvény érintett rendelkezése:
- [7] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam.
- [8] Az Alkotmánybíróság a hátrányos visszaható hatályú jogalkotásnak az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezetett tilalmára vonatkozó gyakorlatát összegezve a 10/2018. (VII. 18.) AB határozatában – többek között – kiemelte, hogy „a jogi normák előreláthatóságának és kiszámítható működésének követelménye felöleli a visszamenőleges hatályú jogi szabályozás korlátozott és kivételes lehetőségét. Vagyis jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg jogkövetkezményeket: nem rögzíthet kötelezettséget és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. (...) Visszaható hatályról beszélünk továbbá akkor is, ha az új szabály a hatályba lépését megelőzően keletkezett, annak időpontjában fennálló tényállás jogkövetkezményét a régítől eltérően határozza meg.” A 8/2022. (V. 25.) AB határozat rámutatott arra, hogy „az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése a fentiek szerint elsősorban és alapvetően a már létrejött – és adott esetben le is zárt – jogviszonyok utólagos, visszamenőleges hatályú, hátrányos megváltoztatásával szemben nyújt védelmet (valódi visszaható hatály). Emellett a jogbiztonság a múltban keletkezett, de le nem zárt, ún. fennálló vagy tartós jogviszonyokba való azonnali vagy a jövőre nézve történő beavatkozásnak is alkotmányos korlátokat szab (kvázi visszaható hatály).” Az Alkotmánybíróság jogértelmezése szerint

visszaható hatályúnak állított jogalkotás esetében elsődlegesen azt kell megvizsgálni, hogy a korábbihoz képest hátrányos-e a támadott szabály. Ha igen, másodlagosan vizsgálandó, hogy az előírás hatályba léptetése visszamenőlegesen történt-e. Ha a hatályba léptetés nem visszamenőleges, harmadlagosan azt kell megvizsgálni, hogy a rendelkezés ettől függetlenül utólag, visszamenőlegesen megváltoztatja-e a múltban létrejött – esetleg már le is zárt – jogviszonyok megítélését, ami ugyanis a visszamenőleges hatályba léptetéshez hasonlóan valódi visszaható hatályú jogalkotást jelent, és alaptörvény-ellenes.

- [9] Az Alkotmánybíróság a 2/2022. (II. 10.) AB határozatában a visszaható hatály tilalmával kapcsolatos releváns gyakorlatát összefoglalva rámutatott: „Azt kell tehát megítélni, hogy a tényállás már létrejött-e az újonnan alkalmazandó szabály hatálybalépése előtt, és ha igen, akkor az utóbb egy új, a régítől eltérő vagy annál terheesebb anyagi jogi jogkövetkezményt vezet-e be, amely hátrányt, jogvesztést okoz a folyamatban lévő ügyekben. (...) A hátrányt okozó visszaható hatály tilalmának a sérelme különösen akkor merül fel, amikor egy jogi norma oly módon lép hatályba, hogy hátrányosan megváltoztatja a hatálybalépés időpontjában már fennálló tényállás anyagi jogi jellegű jogkövetkezményét a folyamatban lévő eljárásokban. Ebben az esetben további kérdés, hogy a tilalom megsértésének oka valóban a jogalkotásból eredeztethető-e, vagy a jogalkalmazó szervek visszaható hatályú jogalkalmazást előíró kifejezett jogszabályi rendelkezés hiányában jutottak arra az eredményre, amely kimeríti a tilalomban foglaltakat. A tilalom megsértése akkor tudható be a jogalkotónak, amikor annyira konkrétan, illetve olyan mereven határozza meg a hátrányt okozó szabály visszaható hatályú alkalmazási kötelezettségét az anyagi jogi jellegű jogviszonyokban, hogy az kizárja az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összeegyeztethető jogértelmezést.”
- [10] Az Alkotmánybíróság által megfogalmazottak alapján tehát valamely jogszabály nem csak akkor minősülhet a visszaható hatályú jogalkotás tilalmába ütközőnek, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem akkor is, ha a hatályba léptetés ugyan nem visszamenőlegesen történt, de a jogszabály rendelkezéseit a hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell.
- [11] A Vht. 297. § (1) bekezdésének első mondata, annak „– a 234/A. §-ban foglalt kivétellel –” szövegrésze szerinti jogszabályi rendelkezés a bíróság előtt levő egyedi ügy elbírálása során alkalmazandó jogszabályi rendelkezés; az alperes a perben támadott határozatával a Vht. 234/A. § (1) bekezdése alapján utasította el a felperes kérelmét, és a felperes a keresetében kifejezetten hivatkozott a Vht. 297. § (1) bekezdésére, kereseti érvelése alapvetően alapul a Vht. 297. § (1) bekezdésén.
- [12] A Vht. 297. §-ának 2022. július 31-ig hatályos szövege alapján:
(1) A fegyelmi büntetéshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények megszűnnek, ha a fegyelmi határozat jogerőre emelkedésétől számítva figyelmeztetés esetén egy év, más fegyelmi büntetés esetén 3 év eltelt. Pénzbírság kiszabása esetén a fegyelmi büntetés hatálya – a 3 év eltelte után is – mindaddig fennáll, amíg az eljárás alá vont személy a pénzbírságot nem fizette ki. A fegyelmi büntetés felfüggesztése esetén – ha annak végrehajtására nem kerül sor – a fegyelmi büntetés hatálya a fegyelmi határozat jogerőre emelkedésétől számított 5 évig áll fenn.
(2) Az (1) bekezdésben említett idő eltelte után a Kar hivatali szerve a fegyelmi büntetést törli a végrehajtók, a végrehajtó-helyettesek és a végrehajtójelöltek névjegyzékéből.
- [13] A Vht. 297. §-ának 2022. augusztus 1-től hatályos szövege szerint:
(1) A fegyelmi büntetéshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények – a 234/A. §-ban foglalt kivétellel – megszűnnek, ha a fegyelmi határozat jogerőre emelkedésétől számítva

figyelmeztetés esetén egy év, más fegyelmi büntetés esetén 3 év eltelt. Pénzbírság kiszabása esetén a fegyelmi büntetés hatálya – a 3 év eltelte után is – mindaddig fennáll, amíg az eljárás alá vont személy a pénzbírságot nem fizette ki. A fegyelmi büntetés felfüggesztése esetén – ha annak végrehajtására nem kerül sor – a fegyelmi büntetés hatálya a fegyelmi határozat jogerőre emelkedésétől számított 5 évig áll fenn.

(2) A Kar hivatali szerve a fegyelmi büntetést a) a végrehajtó végrehajtói szolgálata folyamatosságának a fegyelmi büntetés kiszabását követő első alkalommal történő megállapítását követően, vagy b) ha a végrehajtó szolgálata folyamatosságának megállapítására az (1) bekezdésben említett idő eltelte előtt kerül sor, az (1) bekezdésben említett idő eltelte után törli a végrehajtók névjegyzékéből.

(3) Az (1) bekezdésben említett idő eltelte után a Kar hivatali szerve a fegyelmi büntetést törli a végrehajtó-helyettesek és a végrehajtójelöltek névjegyzékéből.

[14] A Vht. 234/A. § (1)-(2) bekezdéseinek 2022. augusztus 1-től 2023. június 30-ig hatályos szövege szerint:

(1) A Hatóság elnöke a végrehajtó által előterjesztett kérelem alapján – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – további hét évre megállapítja a szolgálat folyamatosságát, ha a kinevezését követően a végrehajtót legfeljebb kettő alkalommal sújtották jogerősen fegyelmi büntetéssel, amelyek közül legfeljebb egy volt súlyosabb figyelmeztetésnél, de egyik sem volt súlyosabb írásbeli megrovásnál.

(2) Ha a kérelem elbírálása idején a végrehajtóval szemben a kérelem elbírálására kihatással bíró fegyelmi eljárás van folyamatban, a végrehajtó szolgálati viszonya a fegyelmi eljárás jogerős befejeződését követő, a végrehajtó szolgálati jogviszonya folyamatosságának megállapítására irányuló kérelme elbírálása napjáig meghosszabbodik.

[15] A Vht. 306/I. §-ának 2022. július 31-ig hatályos szövege alapján a 2015. szeptember 1. napján határozatlan idejű kinevezéssel rendelkező önálló bírósági végrehajtók szolgálata az e naptól számított 7 év elteltével megszűnik, kivéve, ha a 234/A. § alapján előterjesztett kérelemre a Hatóság elnöke megállapítja a szolgálat folyamatosságát. A szolgálat folyamatosságának megállapításakor a 2015. szeptember 1. napját követő cselekményekkel összefüggésben megállapított fegyelmi büntetéseket kell értékelni.

[16] A Vht. 306/I. §-ának 2022. augusztus 1-től hatályos szövege annyiban módosult, hogy a szolgálat folyamatosságának megállapításakor a 2015. szeptember 1. napját követően megállapított fegyelmi büntetéseket kell értékelni.

[17] Az idézett jogszabályi rendelkezések alapján megállapítható, hogy a felperes esetében a 2016. augusztus 10-én jogerősen kiszabott fegyelmi büntetéshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények a 2022. augusztus 1-jét megelőzően hatályos Vht. 297. § (1) bekezdése alapján 3 év elteltével, 2019. augusztus 10-én – figyelemmel arra is, hogy a felperes a pénzbírságot megfizette – megszűntek. A Vht. akkor hatályos 297. § (2) bekezdésének megfelelően a fegyelmi büntetést az MBVK hivatali szerve törölte is a végrehajtók névjegyzékéből.

[18] A Vht. 306/I. §-a értelmében a 2015. szeptember 1-jén határozatlan idejű kinevezéssel rendelkező önálló bírósági végrehajtó felperes szolgálata 2015. szeptember 1-től számított 7 év elteltével megszűnt volna, kivéve, ha a 234/A. § alapján előterjesztett kérelemre az alperes elnöke megállapítja a szolgálat folyamatosságát. A felperes ennek érdekében előterjesztett kérelmét az alperes azért utasította el a Vht. 234/A. § (1) bekezdése alapján, mert a felperest a kinevezését követően jogerősen olyan fegyelmi büntetéssel sújtották (pénzbírság), amely

súlyosabb volt írásbeli megrovásnál. A felperes tekintetében a szolgálat folyamatosságának megállapítása iránti kérelem előterjesztésének időpontjában ugyanakkor a fegyelmi büntetéséhez fűződő hátrányos jogkövetkezmények már megszűntek. Az e hátrányos jogkövetkezmények megszűnését követően hatályba lépett jogszabály-módosítás miatt azonban a Vht. 297. § (1) bekezdése akként módosult, hogy a hátrányos jogkövetkezmények megszűnése körében kivételként került meghatározásra a Vht. 234/A. §-a szerinti hátrányos jogkövetkezmény, azaz a végrehajtói szolgálat folyamatosságának meg nem állapítása. A módosult szabályozás a felperes (és vele hasonló helyzetben lévő más önálló bírósági végrehajtók) esetére vonatkoztatva azt eredményezi, hogy annak ellenére, hogy a fegyelmi büntetéséhez fűződő hátrányos jogkövetkezmények egyszer már megszűntek, az azt követően később előterjesztett, szolgálat folyamatosságának megállapítása iránti kérelem elbírálása iránti eljárásban az időközben módosult és alkalmazandó Vht. 297. § (1) bekezdése értelmében a felperes ugyanazon jogerős fegyelmi büntetés miatt ismét hátrányos jogkövetkezmény hatálya alá kerül, ami a kérelme elutasítását, és azáltal végrehajtói szolgálatának megszűnését eredményezi. Mindez annak ellenére következik be, hogy a fegyelmi büntetés hátrányos jogkövetkezményeinek megszűnésekor hatályos Vht. 297. § (1) bekezdése a hátrányos jogkövetkezmények megszűnése körében kivételt nem fogalmazott meg, így az akkor hatályos Vht. 297. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek bekövetkezésével valamennyi, fegyelmi büntetéshez fűződő hátrányos jogkövetkezmény a felperes tekintetében megszűnt.

- [19] A bíróság álláspontja szerint a sérelmezett jogszabályi rendelkezés anyagi jogi jellegű hátrányt okoz azzal, hogy a végrehajtói szolgálat folyamatosságának megállapíthatóságát egy olyan fegyelmi büntetés hátrányos jogkövetkezményeként zárja ki, amely fegyelmi büntetéshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények a kérelem benyújtását megelőzően hatályban volt jogszabályi rendelkezések alapján – adott esetben – egyszer már megszűntek. A szolgálat folyamatossága megállapításának hiánya pedig azzal a következménnyel – hátránnyal – jár, hogy a Vht. 239. § (1) bekezdés f) pontja alapján a végrehajtói szolgálat a határozott idő utolsó napján megszűnik. A Vht. 297. §-ának 2022. augusztus 1-jével hatályba lépett módosítása tehát az azt követően előterjesztett végrehajtói szolgálat folyamatosságának megállapítása iránti kérelem elbírálására irányuló eljárásban a fegyelmi büntetéshez fűződő, egyszer már megszűnt hátrányos jogkövetkezményt ismét alkalmazhatóvá téve zárja ki a végrehajtói szolgálati viszony folyamatosságának megállapíthatóságát. A végrehajtói szolgálat folyamatosságának meg nem állapítását pedig maga a Vht. is hátrányos jogkövetkezményként határozza meg, hiszen a Vht. 2022. augusztus 1-től hatályos 297. § (1) bekezdésének első mondata a fegyelmi büntetéshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények körében utal kivételként a Vht. – végrehajtói szolgálat folyamatosságának megállapítására vonatkozó – 234/A. §-ában foglaltakra. A Vht. 297. § (1) bekezdésében 2022. augusztus 1-jével történt módosítás azt eredményezi, hogy az az önálló bírósági végrehajtó, aki a korábban hatályos szabályozás szerint egyszer már mentesült a fegyelmi büntetéshez kapcsolódó hátrányos jogkövetkezmények alól, a mentesülést követően, a szolgálat folyamatosságának megállapítása iránti eljárásban a megalkotott jogszabály-módosítás következtében ismételten hátrányos jogkövetkezmény hatálya alá kerül, ugyanis esetében a szolgálat folyamatosságának megállapíthatósága kizárttá válik. A kifogásolt rendelkezés ekként utólag, visszamenőlegesen megváltoztatja a múltban létrejött, és már le is zárt jogviszony megítélését azzal, hogy egy olyan fegyelmi büntetéshez, amelyhez fűződő hátrányos jogkövetkezmények a törvény értelmében egyszer már megszűntek, ismételten hátrányos jogkövetkezményt fűz. A Vht. 297. § (1) bekezdése első mondatának „– a 234/A. §-ban foglalt kivétellel –” szövegrésze pedig nem hagy értelmezési mozgásteret a hátrányt okozó visszaható hatályú szabály alkalmazásának elkerülésére, kizárja az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összeegyeztethető jogértelmezést, ezért a tilalom megsértésének oka a

jogalkotásból, és nem a jogalkalmazó szerv jogértelmezéséből kifolyólag a visszaható hatály tilalmát megvalósító jogalkalmazásból eredeztethető.

- [20] Mindezek alapján a bíróság álláspontja szerint a Vht. 297. § (1) bekezdése első mondatának „– a 234/A. §-ban foglalt kivétellel –” szövegrésze sérti a visszaható hatályú jogalkotás tilalmát, ezáltal pedig az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését.
- [21] Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja értelmében az Alkotmánybíróság bírói kezdeményezésre soron kívül, de legkésőbb kilencven napon belül felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazandó jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját. Ugyanezen cikk (3) bekezdés a) pontja alapján az Alkotmánybíróság a (2) bekezdés b), c) és e) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést.
- [22] Arra az esetre, ha a megsemmisítésre irányuló kérelmet az Alkotmánybíróság nem tartaná megalapozottnak, mert úgy ítélné meg, hogy lehetőség van a sérelmezett norma alaptörvénykonform értelmezésére, a bíróság kéri, hogy az Alkotmánybíróság hivatalból alkotmányos követelményt állapítson meg.
- [23] A bíróság az eljárást a per 2023. június 15-én megtartott tárgyalásán a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 34. § b) pontja szerint alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 126. § (1) bekezdés b) pontja és 131. § (1) bekezdése alapján – az Abtv. 25. § (1) bekezdésének megfelelően – felfüggesztette.
- [24] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 128. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2023. augusztus 28.

dr. Huber Gábor s. k.
a tanács elnöke

dr. Litauszki Tibor s. k.
előadó bíró

dr. Nagy Péter s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

